

UMIESZCZENIE OSOBY W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ BEZ JEJ ZGODY PORADNIK

KARTUZY, WRZESIEŃ 2020

POBYT W DPS BEZ ZGODY

W domu pomocy społecznej bez zgody można umieścić osobę jedynie w związku z wydanym Postanowieniem Sądu w tym zakresie.

1. KTO SKŁADA WNIOSEK

Wniosek do sądu składa:

A. właściwy miejscowo ośrodek pomocy społecznej lub kierownik szpitala psychiatrycznego, jeżeli przebywająca w nim osoba jest niezdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, natomiast nie wymaga dalszego leczenia w tym szpitalu;

B. opiekun prawny, jeżeli zachodzą przesłanki wobec osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej do umieszczenia jej w domu pomocy społecznej.

Rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej z dnia 23.08.2012 r. określa, iż w przypadku gdy do domu kieruje się osobę na podstawie Orzeczenia Sądu, wydanie decyzji o skierowaniu do domu nie wymaga przedłożenia dokumentów takich jak m.in. decyzji emerytalno-rentowej czy decyzji o przyznaniu zasiłku stałym. Dokumenty te winien skompletować ośrodek w terminie nieprzekraczającym trzy miesiące od daty wydania decyzji o skierowaniu do domu.

2. JAKA JEST PODSTAWA UMIESZCZENIA W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ BEZ ZGODY OSOBY

a. Całkowite ubezwłasnowolnienie

Kiedy całkowite ubezwłasnowolnienie może zostać orzeczone? Określa to Kodeks Cywilny w art.13. §1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie

kierować swym postępowaniem. §2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Ważny jest tutaj fakt, iż aby dokonać wszelkich ważnych czynności przekraczających zwykły zarząd, wymagana jest zgoda Sądu, który nadzoruje opiekuna prawnego osoby ubezwłasnowolnionej. W tej sytuacji zatem przed umieszczeniem osoby w DPS, nawet jeżeli zapadnie decyzja o jej ubezwłasnowolnieniu, wnioskodawca będzie musiał złożyć odrębny wniosek do Sądu w tej właśnie sprawie. To Sąd ostatecznie podejmie decyzję, czy umieszczenie takiej osoby w DPS jest zasadne

b. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego

Podobne zasady ustanowione zostały w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Mianowicie, osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej (art. 38 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Jeżeli osoba, o której mowa w art. 38, lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają jednak zgody na przyjęcie jej do domu pomocy społecznej, a brak opieki zagraża życiu tej osoby, organ do spraw pomocy społecznej może wystąpić do sądu opiekuńczego miejsca zamieszkania tej osoby z wnioskiem o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez jej zgody. Z wnioskiem takim może wystąpić również kierownik szpitala psychiatrycznego, jeżeli przebywająca w nim osoba jest niezdolna do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, natomiast nie wymaga dalszego leczenia w tym szpitalu. Ponadto jeżeli osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej ze względu na swój stan psychiczny nie jest zdolna do wyrażenia na to zgody, o jej skierowaniu do domu pomocy społecznej orzeka sąd opiekuńczy (art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego)

3. PROCEDURA CAŁKOWITEGO UBEZWŁASNOWIENIA I UMIESZCZENIA W DPS BEZ ZGODY

- Postępowanie w sprawie ubezwłasnowolnienia prowadzi sąd okręgowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania (przy braku miejsca zamieszkania – sąd miejsca pobytu) osoby, która ma zostać ubezwłasnowolniona.
- Wniosek o wszczęcie takiego postępowania mogą zgłosić małżonek takiej osoby, jej krewni w linii prostej oraz rodzeństwo, jak również przedstawiciel ustawowy (art. 545 K.p.c.) i prokurator.
- Postępowanie w sprawie ubezwłasnowolnienia toczy się z udziałem prokuratora.
- O umieszczeniu w DPS może orzec jedynie sąd opiekuńczy, którym jest wydział rodzinny i nieletnich sądu rejonowego właściwy ze względu na miejsce tej osoby.
- W tym celu można poprosić o pomoc prokuratora lub gminny ośrodek pomocy społecznej, co potwierdza art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z którym: „Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Obowiązek [ten] ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.”